

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över Remiss av rapporten Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet – för tillgänglighet och beredskap Ds 2023 nr 3

Sammanfattning av LOs ställningstaganden

- LO delar utredarens uppfattning att det är viktigt att statens rådighet över landets flygplatser ökar.
- LO välkomnar också att utredaren lyfter fram vikten av en snabb omställning till fossilfritt flyg.
- Vi välkomnar utredarens förslag om att en ny nationell strategi och plan för luftfarten ska tas fram och vill särskilt betona att den behöver inkludera en tydlig strategi för hur flyget ska nå klimatmålen.
- LO delar också utredarens uppfattning om att Bromma bör läggas ned, men bedömer att nedläggningen bör ske tidigare än 2035. LO bedömer att stora samhällsekonomiska nyttor kan frigöras genom en annan markanvändning av det område som i dag tas i anspråk av Bromma flygplats. Vi bedömer också att det är önskvärt att samla allt flyg till och från Stockholm på Arlanda.

LOs synpunkter och ställningstaganden

LO delar utredarens uppfattning att det är viktigt att statens rådighet över landets flygplatser ökar. Detta behövs både för att förbättra förutsättningarna för att bo, leva och verka i hela Sverige i framtiden och för att säkerställa tillräcklig beredskap.

LO välkomnar förslaget att regeringen ska ta fram en ny strategi och nationell plan för luftfarten som tydliggör den långsiktiga inriktningen.

Vi ser dock att andra är bättre på att bedöma vilka flygplatser som bör ingå i ett utökat statligt ansvar, och lämnar därför inga synpunkter vad gäller de detaljerade förslagen kring förändringar i nationellt basutbud och i nät av beredskapsflygplatser.

Viktigt att prioritera omställningen till fossilfritt flyg

LO välkomnar att utredaren lyfter fram omställningen till fossilfritt flyg som en central fråga för flygplatsernas framtid. För att nå Sveriges klimatmål är det viktigt att ställa om flyget. Vår bedömning är att utredningens förslag som rör flygets omställning till fossilfrihet är bra, och har potential att påskynda flygets omställning. Flygbranschen lyfter själva, i sin färdplan inom ramen för Fossilfritt Sverige, att det behövs nationella mål och statligt stöd för att flyget ska kunna gå över till fossilfria bränslen. Det är därför centralt att den nya strategi och nationella plan för luftfarten som utredaren föreslår inkluderar en tydlig strategi för hur flyget ska bidra till klimatmålen.

LO ser positivt på en bränslekommission som föreslagits i Arlandautredningen och som utredaren nu återigen hänvisar till för att tillse att biobränslen används där de gör mest nytta för omställningen, och att produktionen av syntetiska fossilfria bränslen påskyndas. Biobränslen bedöms vara en viktig del av omställningen till fossilfritt flyg, men biomassan ska räcka till omställning till många sektorer samtidigt som vi inte äventyrar andra miljömål.

LO ställer sig positiva till att införa krav på fossilfrihet och infrastruktur för fossilfria flygbränslen för att få statligt flygplatsstöd. Chicagokonventionen begränsar användningen av styrmedel så som till exempel beskattning av flygbränslen. För att nå Sveriges klimatmål är det därför mycket intressant med styrmedel som vi har nationell rådighet över.

Eftersom Sverige är ett land med långa avstånd har flyget en viktig plats även i ett framtida fossilfritt transportsystem. För att klara omställningen i hela samhället, där både el och biobränsle behövs i stor omfattning i många sektorer, behöver mängden flygresor sannolikt minska. Det är därför viktigt att se till att flyg inte används för sträckor där tåg är lika eller mer effektivt. I utredningen saknas ett resonemang om utvecklingen av järnvägen och vilka delar av Sverige där satsningar på järnväg kan ersätta flygresor. Detsamma gäller vilka delar av Sverige där flyget inte kan ersättas. LO anser att detta bör ses över i samband med att en ny strategi och nationell plan för luftfarten tas fram.

Bromma bör stängas och kollektivtrafiken till Arlanda förbättras

Utredarens utgångspunkter är att Bromma ska stängas först 2035. LO anser att det är önskvärt att lägga ned Bromma tidigare än 2035. Vi ser dock positivt på att utredaren anser att Bromma bör läggas ned. LO bedömer att stora samhällsekonomiska nyttor kan frigöras genom en annan markanvändning av det område som i dag tas i anspråk av Bromma flygplats. Vi bedömer också att det är önskvärt att samla allt flyg till och från Stockholm på Arlanda.

LO tillstyrker att det i föreslagna villkor för statligt stöd till icke-statliga flygplatser ingår att det ska finnas möjlighet att åka kollektivt till flygplatsen. Vi vill i samband med detta betona vikten av att förbättra tillgängligheten till god kollektivtrafik till och från Arlanda, vilken idag försämras till följd av de mycket höga priser som blir en följd av avtalet med A-train. Vi vill därför understryka vikten av att avtalet med A-train omförhandlas, i enlighet med utredarens utgångspunkter.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Marika Palmér Rivera
Handläggare